

Liten variation i vallfröpris 2005

En utvärdering av det nya betalningssystemet i vallfrö som infördes 2005, visar att det inte blev några större skillnader i prissättning firmorna emellan. Årets vallfröskörd har påverkats rejält av vädret. Tidigt mognande arter är vinnare medan till exempel timotej och rödklöver led av monsunregnet, främst i Skåne.

Text: Gunilla Larsson, Svensk Raps AB

Foto: Jens Blomquist och Hans Jonsson

Det nya betalningssystemet för vallfrö som vi övergick till 2005 innebär att en à contobetalning görs den 15

december skördeåret med 75-80 procent av förväntat grundpris och slutbetalning den 15 juni året efter. I det nya systemet har det alltså inte varit någon gemensam förhandling mellan odlare och firmor utan varje firma sätter sitt eget pris på fröet. Med två utbetalningstillfällen kommer en större del av marknadsåret att kunna utnyttjas för att sätta det slutliga priset.

Viss pris skillnad 2005

Nu i efterhand när vi samlat in priserna kan konstateras att det inte är några stora skillnader mellan firmornas prissättning, men det finns dock skillnader. Eftersom vi inte har

tillgång till exakta mängder frö som har rensats går det inte att ange ett vägt medelpris för respektive gröda utan i tabellerna anges befintligt prisspann.

Det är grundpriser som redovisas, men för rödsvingel, ängsgröe och engelskt rajgräs finns det även sortrelaterade priser som kan innebära ganska stora avvikelser från grundpriset. Det ekologiska vallfröet har ett pris som ligger 60-70 procent över det konventionella. Undantaget är dock vitklöverfrö där det ekologiska fröet 2005 betalades upp med hela 100 procent, vilket naturligtvis speglar marknadens stora efterfrågan på detta frö.

Viss prisvariation i vallfrö 2005 med nytt betalningssystem

Art	Konventionellt frö kg/ha	Ekologiskt frö kg/ha
Rödklöver		
- medelsen, diploid	16 – 17	27 – 32
- medelsen, tetraploid	21 – 22	32 – 33:60
-sen, diploid	19 – 20	32 – 34
-sen, tetraploid	31 – 33	52:70
Alsikeklöver	18 – 19	29
Vitklöver	22 – 26	46 – 52
Timotej	8:20 – 8:50	13:50 – 14:45
Ängssvingel	7:10 – 7:40	12:07 – 12:50
Rödsvingel	6 – 6:25	
Ängsgröe	11 – 11:10	
Eng rajgräs	5:75 – 6:10	

Vallfrö, grundpris kronor per kilo certifierat vallfrö, skörd 2005

Vallfröskörden 2006

FÖRST OCH STÖRST

Ängsgröe och vitklöver hör till skördevinnarna 2006. De fyllde fröna innan torkan slog till i juli och skördades innan monsunen slog till i augusti. Ängsgröe ligger 30 procent över medel. Vitklöverskörden är dubbelt så stor som en normalskörd – men så är ju vitklöver den mest variabla frögrödan.

SIST OCH MINST

Timotej och rödklöver hör till förlorarna 2006. De mognar sent och augustireggen omöjliggjorde i många fall skörd – inte minst i Skåne.

2006 – ännu ett ovanligt år...

Skördeåret 2006 som vi just lagt bakom oss var ett ganska märkligt år. Efter ett relativt tidigt vårbruk och en sval maj kom värmen och torkan i mitten av juni. Juli månad var rekordvarm och torr. Denna väder-typ förutsatte nog många skulle betyda att vi fick en bra skördeperiod även i augusti, men så blev det inte. Regnvädren drog in över landet och tycktes aldrig ge upp.

Upp och ner för skördarna

För de flesta fröslag har året varit ett normalår, med ett plus i kanten för ängsgröe och vitklöver. Dessa var i stort sett klara för skörd när värmen och torkan satte in och har gett bra skördar. För i stort sett samtliga övriga fröslag var den kraftiga värmen och torkan till förfång eftersom inmatningen i fröet inte kunde ske under tillräckligt lång period.

Oskördad timotej

Timotej och rödklöver som skördas sist drabbades naturligtvis av det regniga vädret, framförallt de sydli-

gaste delarna av landet. Det mycket varma vädret i juli fick till följd att fälten mognade av snabbare än vad vi är vana vid och strängläggning av timotej kom nog igång lite sent, i alla fall i södra Sverige. En del fält kunde inte strängläggas alls på grund av att drösningen blev alltför stor vid själva strängläggningsmomentet.

När sedan timotejen legat på sträng några dagar började regnvädren dra in. Det som inte var tröskat nu blev i princip heller aldrig skördat. Regn, regn och åter regn var det stående vädertemat och för varje dag blev strängarna allt mer genomvuxna och gröna. Allt fler timotejodlare gav upp och insåg att det aldrig skulle gå att skörda något frö. Uppskattningsvis är det mellan 250 och 300 hektar timotej som är oskördade detta år, vilket är väldigt ovanligt. I stort sett hela denna areal återfinns i Skåne.

Strängarna måste bort

Nästa problem var nu hur strängarna ska komma från fältet för att

inte förstöra nästa års vall. Det var nödvändigt att få isär de hopvuxna strängarna. En del har använt skördetrösken, andra olika slags betesputsare för att försöka slå isär strängarna. Som tur är har vi haft en varm och lång höst som varit till god hjälp för många av vallarna att återhämta sig. I de stora timotej-områdena i Mellansverige skördades dock timotejen innan regnen kom. Avkastningen är trots detta inte helt på topp och orsaken finner vi i att, som en följd av torkan, det blev ganska små och lätta frön som mognade av alltför snabbt.

Svag pollinering

Rödklövervallarna har heller inte avkastat riktigt vad man skulle ha kunnat önska. Även här får vi kasta skulden på det besvärliga vädret. Både bin och humlor lockas till klöverfälten av doften från nektarn i blommorna. Den torra och varma sommaren gjorde att nektarproduktionen inte blev på topp och som en följd av detta blev det inte tillräckligt med pollinatörer som

drogs till fälten. Ovanpå detta kom sedan höstens regn och blåst som orsakade en hel del drösning i många fält.

Se framåt!

Nu har vi lagt detta år bakom oss och ser fram emot ett nytt fröskördeår. Många av nyinsådderna var hårt pressade i sommaren torka, men den långa och varma hösten har gett de flesta insådder och även andraårsvallar en god start inför nästa år. Att vara lantbrukare och fröodlare innebär att man måste vara optimist och se odlingen över en längre period och hittills har då fröodlingen i de flesta fall motsvarat förväntningarna. □

Ängsgröe och vitklöver 2006-års skördehöjdare

Sorter	Medeltal 2000-2004	Preliminär skörd 2006 kg/ha	Antal obs.	Totalareal hektar
Rödklöver	ca 210	284	71	647
Rödklöver Eko		232	24	222
Alsikeklöver	212	463	6	63
Alsikeklöver Eko		110	1	26
Timotej	445	555	99	1803
Timotej Eko		447	22	509
Ängssvingel	668	750	52	816
Ängssvingel Eko		518	13	310
Hundäxing	565	388	3	41
Vitklöver	258	551	25	211
Vitklöver Eko		187	14	134
Rödsvingel	863	952	43	1239
Ängsgröe	669	946	28	294
Eng. rajgräs	1060	1165	20	416

Vallfröskörd 5-årsmedeltal 2000-2004, samt preliminär skördeuppskattning baserad inlämnade odlaruppgifter hösten 2006 t.o.m. 20 november. Senaste värdena hittar du på www.svenskraps.se/skordeuppskattning